

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

208887

การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

THE DEVELOPMENT OF PUBLIC MIND BY
YONISOMANASIKARN TRAINING PROGRAM
OF MATHAYOMSUKSA STUDENTS III

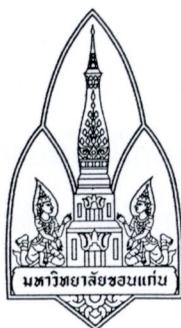
นายโกวิทย์ พงษ์ภักดิ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

208887

การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

THE DEVELOPMENT OF PUBLIC MIND BY
YONISOMANASIKARN TRAINING PROGRAM
OF MATHAYOMSUKSA STUDENTS III

นายโกวิทย์ พงษ์ภักดี

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นายโกวิทย์ พงษ์ภักดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

**THE DEVELOPMENT OF PUBLIC MIND BY
YONISOMANASIKARN TRAINING PROGRAM
OF MATHAYOMSUKSA STUDENTS III**

MR. KOWIT PONGPAKDEE

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL PSYCHOLOGY AND COUNSELING
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักสูตร

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการ
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นายโกวิท พงษ์ภักดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ ประธานกรรมการ
รศ.ดร. ฉันทนา กลุ่มจิตกรรมการ
ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา กลุ่มจิต)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. กำปอง แม่นมาตย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

โกวิท พงษ์ภักดี. 2553. การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ดร. ฉันทนา กล่อมจิต

บทคัดย่อ

208887

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental design) โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกการคิด
แบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการทดลอง และเพื่อเปรียบเทียบ
จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการ
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อ
พัฒนาจิตสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
เทศบาลวัดกลาง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552
จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย
(Simple Random Sampling) กลุ่มทดลองได้รับฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนา
จิตสาธารณะ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ ประมาณ 50 - 60 นาที จำนวน 12 ครั้ง และกลุ่ม
ควบคุมไม่ได้รับการฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ 1) แบบวัดจิตสาธารณะ มีความเชื่อมั่น .84 และ 2) โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโส
มนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิลคอกซัน (The Wilcoxon
Match Paired Signed-Rank Test) และแมน วิทนียูเทส (The Mann-Whitney U Test) ผลการวิจัย
พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
หลังการทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนทดลองและมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่า
กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Kowit Pongpakdee. 2010. **The Development of Public Mind by Yonisomanasikarn Training Program of Mathayomsuksa Students III.** Master of Education Thesis in Educationnal Psychology and Counseling, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor : Asst. Prof. Dr. Chantana Klomjit

ABSTRACT

208887

This research was a Quasi-Experimental Research. The objectives were : 1) to compare the effect of development Public Mind by yonisomanasikarn training program of Mathayomsuksa Students 3. and 2) to compare the Public Mind scores of Mathayomsuksa students 3 who participated in using yonisomanasikarn training program to development their Public Mind, and the students who did not participate in Yonisomanasikarn Training Program to development Public Mind. The samples were 20 Mathayomsuksa students 3 at Tejsabanwatglang School Amphoe Muang Khongkaen Province, studying during the first semester of 2009 school year, They were randomly grouped to experimental group and control group, 10 students each. The experimental group attended 10 sessions, three times a week, each session, lasts 50-60 minutes of training while the control group did not. The instruments were : 1) The Public Mind test Scale with reliability coefficient of .84 , 2) The Yonisomanasikarn Training Program for developing Public Mind. The Wilcoxon Match Paired Signed-Rank Test and The Mann-Whitney U Test were used for data analysis. The results showed that, after the experiment was completed, the students participating in Yonisomanasikarn Training Program got post-test higher than pre-test scores in Public Mind and the experimental group got their scores higher than the control group at the .05 level of significance.

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีตลอดมา ด้วยความเมตตา กรุณาอย่างสูงยิ่ง จากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา กล่อมจิต ที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลเอาใจใส่ ตลอดระยะเวลาดำเนินการวิจัย ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ถูกต้อง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กนฺตสีโล) ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และพระมหา ดร. บาง เขมานนุโท อาจารย์ประจำภาควิชาศาสนาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พุทธิรักษ์ ปราบนอก อาจารย์สอนประจำภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีเมตตาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ทำให้โปรแกรมมีความถูกต้อง และเหมาะสมในการนำมาใช้ฝึกเด็กนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ มัลลวีร์ อกุลวัฒน์ศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร. สัมฤทธิ์ กางเพ็ง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ได้เสียสละเวลาเพื่อเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง และคณาจารย์ที่ได้อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง สำหรับคุณพ่ออดิวิ และคุณแม่แม่แห่ล พงษ์ภักดี ที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใย เอาใจใส่ ปลูกฝังและสั่งสอนให้ผู้วิจัยได้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดี และให้โอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างหาค่าประมาณไม่ได้ ทั้งนี้ คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณ บิดามารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้การประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และเอื้อเฟื้อ เกื้อกูลต่อผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

โกวิทย์ พงษ์ภักดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามในการวิจัย	4
3. วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
4. สมมติฐานการวิจัย	4
5. ขอบเขตของการวิจัย	4
6. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	5
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ	8
2. แนวคิดเกี่ยวกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ	21
3. เอกสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
4. กรอบแนวคิดการทำวิจัย	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
1. รูปแบบในการวิจัย	36
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	52
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย	52
2. การอภิปรายผล	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	57
1. สรุปผลการวิจัย	60
2. ข้อเด่นของงานวิจัย	60
3. ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ภาคผนวก ค ตัวอย่างในการเก็บบันทึกข้อมูล	135
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการเข้าร่วมโปรแกรม	145
ภาคผนวก จ หนังสือราชการ	150
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้เชี่ยวชาญ	156
ประวัติผู้เขียน	158

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวอย่างแบบวัดจิตสาธารณะ	39
ตารางที่ 2 โครงสร้างโปรแกรมการฝึกคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ	46
ตารางที่ 3 กำหนดการ โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ	50
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสาธารณะก่อนการทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบ The Mann – Whitney U-test	53
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบ The Wilcoxon Match Paired Signed –Rank Test	53
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสาธารณะหลังการทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบ The Mann – Whitney U-test	54

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	กระบวนการปรับพฤติกรรมทางปัญญา	19
แผนภาพที่ 2	แสดงความสัมพันธ์ในลักษณะ Interaction ของกระบวนการทางปัญญา	20
แผนภาพที่ 3	กระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการ	28
แผนภาพที่ 4	กรอบแนวคิดการทำวิจัย	35